

„Ik was afgeknapt. Ik was dichtgeslagen. Ik was bang. Ik heb dat wel eerder gehad in mijn leven, dat ik mijn zekerheid verloor, dat ik niet anders meer was dan een bang burgermannetje. Ik was een tovenaarsleerling. Ik had krachten, dingen opgeroepen die ik niet meer kon beheersen. Ik wist niet meer wat ik doen moest. Ik dacht: alles wat ik nu nog doe is fout, alles werkt verkeerd uit.

Ik heb provo niet uitgevonden, maar ik ben wel de eerste schakel geweest. Ik voelde me verantwoordelijk. Ik voelde: straks gaan er doden vallen en ik wist niet wat ik er tegen moest doen. Ik wist ook niet meer in welke richting het zou gaan. Ik was nooit tegen de politie geweest. Ik was niet tegen de monarchie. Ik dacht een jaar geleden zelfs nog dat Beatrix best keizerin van Europa zou kunnen worden. Ik was alleen tegen de dope-syndicaten, tegen de misse-lijkmakende middenstand, tegen de pers die samenspannt met de dope-syndicaten om het image van het tevreden rokertje te verspreiden.

Maar het klootjesvolk verwachtte dat iemand iets tegen dat huwelijk zou doen. De buitenlandse journalisten vroegen: Wat gaan jullie doen? Wat gaan jullie doen? Er waren maar enkele tientallen provo's hier in wat huizen in de Jordaan. Dat was alles. Maar het klootjesvolk zat er op te wachten; er moest iets gebeuren. En de kranten schreven: er ging iets gebeuren. En toen móest er iets gebeuren. Ik deed niet mee. Ik sloot

De terugkeer van een tovenaarsleerling

AAD VAN DER MIJN

me op. Ik ben niet bij dat huwelijk geweest. Ik sprak geen enkele provo meer. Ik was bang. We leefden in een paranoïde toestand. Er gingen alle mogelijke geruchten. De moord op Claude Berkeley werd met het huwelijk in verband gebracht. Hij zou iets geweten hebben. Hij zou uit de weg geruimd zijn door een of andere fascistische organisatie. Een hoop jongens voelden zich bedreigd. Het is misschien allemaal niet waar geweest, maar je wist het niet. We waren bang.

Ik was ook bang dat ze mij zouden aanzien voor de pyromaan, omdat ik een keer de rook-tempel in brand heb gestoken. Ik durfde overdag niet meer op straat. Alleen 's nachts gingen we naar buiten, Netty en ik. Eén keer vonden we een oude petroleumkachel. Ik wou het ding meenemen. Hij viel om en ik kreeg petroleum aan mijn handen. Er was een hoop gerinkel. De mensen zaten allemaal voor hun open ramen naar de politieradio te luisteren, of ze de pyromaan al hadden. Toen klonk dat gerinkel.

Ik had olie aan mijn handen. Ik was bang. Ik dacht, dadelijk komen ze naar buiten. Hij is de pyromaan! Natuurlijk — de rook-magiër, hij is de pyromaan. Ik was bang dat ik ge-lyncht zou worden”.

Robert Jasper Grootveld staat op. Hij loopt heen en weer door de kamer. Hij is net terug van Sicilië. Hij heeft, samen met Netty, vier maanden geleefd in een verlaten boerderij in de bergen. Een paar keer per week gingen ze naar de kust, zwemmen. Ze beklommen een vulkaan, zagen een kokende massa borrelen, voelden zich verbonden met het centrum van de aarde. Hij is gebruind, ontspannen voor zijn doen.

„Er waren meer dingen. We hadden hier niet te eten en iedereen wou aan mij verdienen. Fotografen, journalisten, boekjesschrijvers — ze verdienden duizenden gulden aan me. Dat zat me dwars.

En ik zag de politie slaan. Ik had nooit last gehad met de politie. Toen ik begon met de happenings bij het Lieverdje had ik geen last. Na de NATO-taptoe is het veranderd. Er was toen net een volkshappening geweest, een voetbalwedstrijd. Feijenoord had tegen Benfica gespeeld en het klootjesvolk had er een hymne aan over gehouden. Geen woorden maar daden. Bij die taptoe speelden de Portugezen die hymne en toen kwamen de baardapen, de ban-de-

bommers en het klootjesvolk werd kwaad. De hymne werd verstoord en de politie kon zijn gang gaan, gesteund door het klootjesvolk, dat vervolgen was. In het stadion is provo geboren. En de tegenstelling is gegroeid met oom agent, iets wat ik nooit gewild heb.

Ik was van de kaart. Ik zag Van Hall op de televisie, een nerveuze man. Ik herkende mezelf. Ik dacht, ik ben net zo. Ik dacht, waarom zou je die man nog verder kapot willen maken.

Ik dacht ook, zou anarchisme dan toch fascisme oproepen? Zou het bij elkaar horen? Ik kreeg pijn in mijn hoofd. Mensen kwamen me vertellen dat ik weg moest gaan. Ik wou niet. Ik viel bijna in de handen van de witte jassen. Netty belde De Vaal en De Vaal riep: Opnemen, opnemen. Dan was ik helemaal weg geweest. Netty heeft me weggesleurd. We zijn naar Sicilië gegaan, met een tweedehands auto, waarin we sliepen onderweg”.

Netty haalt een blauw doosje tevoorschijn, laat drie kleine schorpioenen zien, in de bergwoning buit gemaakt. Ze vertelt dat het een arm leven was daar, wat niet erg is, zegt ze, van luxe houdt ze niet.

„De eerste maand hoorde ik niets uit Amsterdam. Ik las geen kranten, ik wou niets weten. Later kreeg ik Het Parool. Het duurde twee weken

voordat we hem hadden, soms hele pakken kranten tegelijk, met een touw er om. Toen ik las van de rellen van half juni, was ik mezelf weer. Ik schrok toen niet meer. Ik was niet bang meer voor fascisme. Ik wist toen weer dat in onze samenleving brede lagen zijn van weldenkende mensen die een voldoende tegenwicht vormen. Ik kon weer aan Amsterdam denken. Ik wou het weer weten”.

Vier maanden is de tovenaarsleerling weggeweest. De hoofdcommissaris is vertrokken, de minister gevallen. Klaas is nog altijd niet gekomen. Maar de magiër is zaterdag teruggekeerd en hij vertelt: „Ik was moe, ik was bang, ik was gewoon een bang burgermannetje. Ik had geen zin meer om de witchdokter te zijn.” Is er dan geen hoop meer voor ver-slaafde consumenten?

Grootveld gaat zitten. Op weg naar huis heeft hij een machtige image gezien: Inflatie. Hij heeft gedacht dat het goed zou zijn om ander geld te hebben, waardevast geld. Hij zegt:

„Er moet een Klaasbank komen. Vertrouwen in de komst van Klaas moet de gouden standaard zijn. Zo moet welvaart kunnen stromen naar arme gebieden. Langs die weg moet ook het Heilig Ik zichzelf leren vergeten”.

En hij praat weer met het oude vuur, geheel zichzelf.